

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в III кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** у III кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти продовжують очікувати **значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**. Водночас респонденти області суттєво пом'якшили свої негативні оцінки щодо перспектив розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні дещо нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 76.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 80.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 37.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання цін перевищить 20.0%, становить 85.7% (у II кварталі 2022 року – 76.2%), у цілому по Україні – 71.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 90.5%), у цілому по Україні – 88.8%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств суттєво нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 4.8% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 25.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 15.1%. Найпесимістичніше налаштовані керівники підприємств переробної промисловості: баланс відповідей – «мінус» 25.0%;
- **відновлення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.5%) (таблиця). Водночас респонденти області очікують зменшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку, але значно повільніше: баланс відповідей – «мінус» 25.0% порівняно з «мінус» 60.0% у II кварталі 2022 року. У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.2% та «мінус» 7.8% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків як на машини, обладнання та інвентар, так і на виконання будівельних робіт нижчими темпами:** баланси відповідей – «мінус» 12.5% та «мінус» 13.3% відповідно (у попередньому кварталі «мінус» 43.8% та «мінус» 50.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 25.3% та «мінус» 29.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 23.8% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 42.9%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 25.5%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 100.0% та 95.2% (у попередньому кварталі – 95.2% та 85.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть проблеми з логістикою, ціни на сировину та матеріали, а також попит на власну продукцію (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 81.0% (у попередньому кварталі – 76.2%). Респонденти також очікують **значне прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 65.0% (у II кварталі 2022 року – 23.8%) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Очікується зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати кредити (47.6% опитаних), надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та значні коливання курсу гривні до іноземних валют (вплив останнього чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 94.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

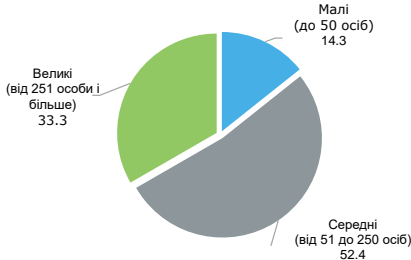
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 23.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 35.0%) (графік 3), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 21.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3%, у II кварталі 2022 – «мінус» 13.3%;
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 9.5%, у попередньому кварталі – 0.0%.

Паспорт вибірки^{1,2}

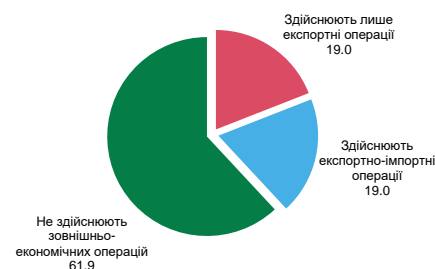
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

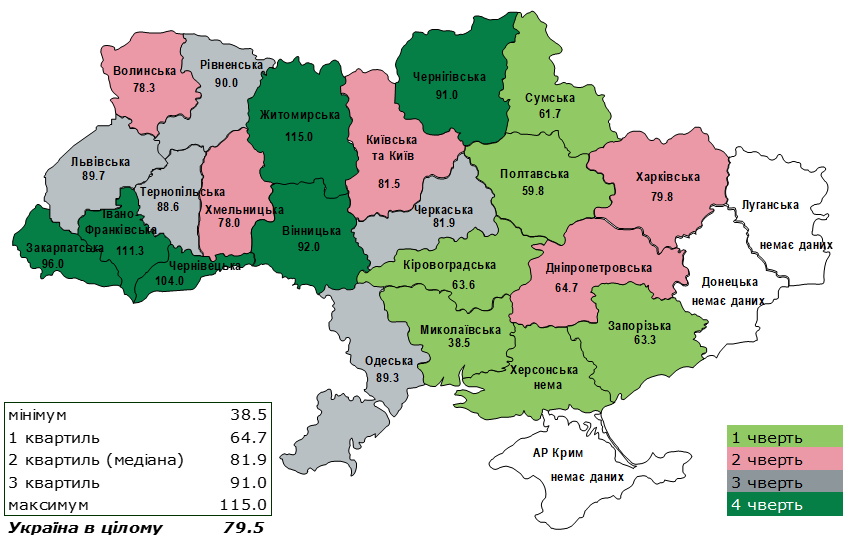

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–27 серпня 2022 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

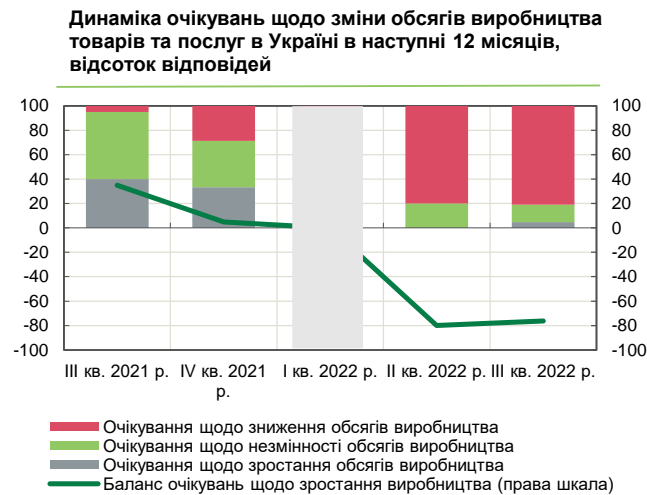
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)⁴

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	5.3	5.3		-25.0	-4.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	28.6	30.0		-9.5	14.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	11.1	4.8		-50.0	-13.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	26.3	4.8		-43.8	-12.5
кількості працівників	-4.8	-9.5		-42.9	-23.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.
⁴ У зв'язку з початком війни та передчасним завершенням опитування у I кварталі 2022 року вибірка нерепрезентативна.

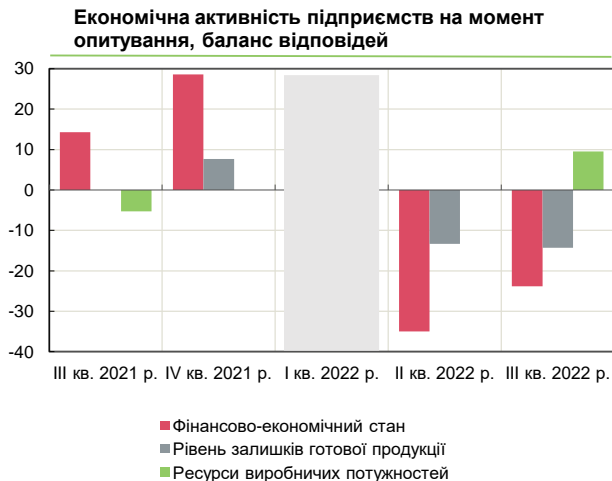
Графік 1

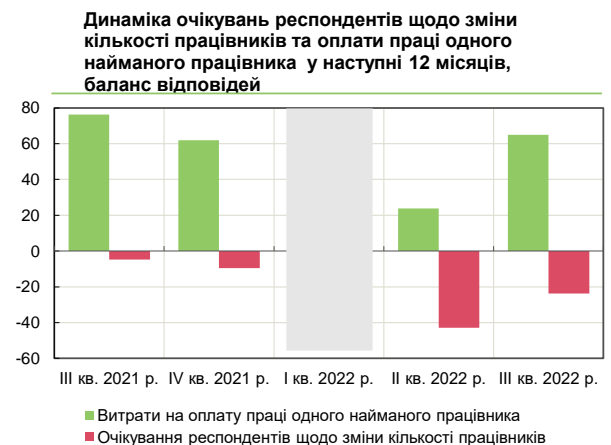
Графік 2

Графік 3

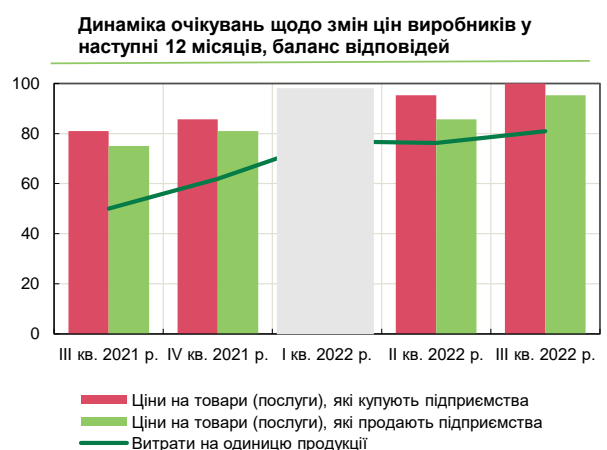
Графік 4

Графік 5

Графік 6

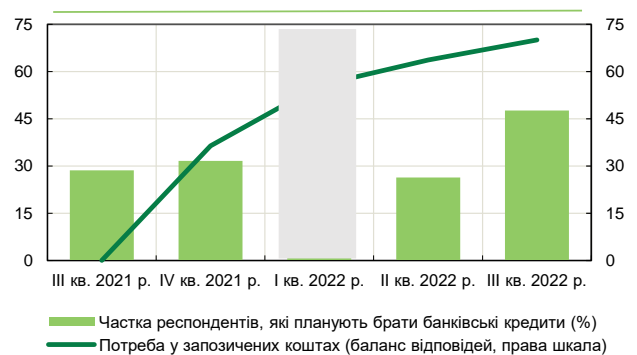
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

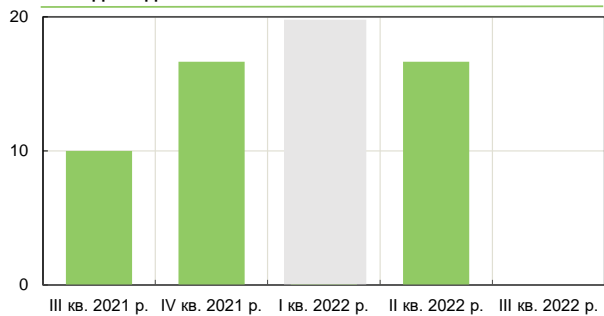
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

